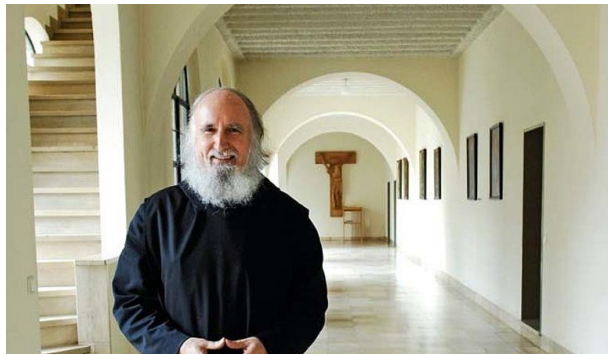

Dagboek van een dominee in Jorwert
(Hinne Wagenaar, 26 april-2 mei 2020)

In tijden van Corona

Zondag 26 april 2020

Dit gebed van Anselm Grün was vanmorgen mijn tekst ter bezinning. Bij Nijkleaster gebruik ik dit gebed met enige regelmaat. In tijden van corona 'proeven' de woorden wel anders. Op dit moment zijn we min of meer gedwongen om langzamer te lopen. Ik wil elke dag ervoor kiezen om met aandacht langzamer te lopen en te leven.

Leer mij langzamer te lopen
Leer mij langzamer te lopen, Heer.
Geef mij te midden van de verwarringen van de dag
de rust van de eeuwige bergen.
Breng het haastige slaan van mijn hart tot rust
doordat het stil wordt in mijn ziel.
Laat mijn versnelde pas vertragen
met het oog op de ruimte van de eeuwigheid.
Leer mij de kunst van het vrije ogenblik.
Leer me langzamer te lopen,
om een bloem te zien,
een paar woorden te wisselen met een vriend,
een hond te aaien,
een paar zinnen in een boek te lezen.
Leer mij langzamer te leven, Heer
en geef me de wens
diep in de eeuwige grond te wortelen,
opdat ik groei naar mijn ware bestemming.

(Anselm Grün, *Mijn Gebedenboek* (2011), 78)

Maandag 27 april, 2020 (Woningsdag)

Vandaag heb ik gewoon gewerkt: berichten geplaatst op sociale media, mails beantwoord, pastoraal gesprek gevoerd, overleg gehad over een beleidstuk en een bezoek thuis gebracht. Ik neem niet uitbundig deel aan Koningsdag, ook al vind ik dat we met ons Koningshuis momenteel goed af zijn. Je zult mij niet in het oranje verkleed over straat zien gaan, noch betrappen op het nippen aan een oranjebitterje.

Tegelijk heb ik vandaag wel gepiekerd over wat de betekenis van deze dag dan wél is. Want onze beperkte bewegingsvrijheid zet deze koningsdag in een

ander daglicht. De inperking van vrijheid raakt mij. Want als iets mij verbindt met het koningshuis dan heeft dat te maken met de strijd om vrijheid en tolerantie. Willen van Oranje was wars van misbruik, dwang en onrecht. Voor hem was 'vroom-zijn' nauw verbonden met de strijd tegen de (geestelijke) tirannie. In het Wilhelmus komt die spiritualiteit van vroomheid en vrijheid steeds terug. Dat spreekt mij aan en dat verbindt mij met het Koningshuis. Op deze Koningsdag die Woningen dag is geworden, moet ik hieraan denken. We kunnen op geen enkele manier klagen over een gebrek aan vrijheid in Nederland als we dat vergelijken met tijden van oorlog. Of vergelijken met die plekken op aarde vandaag de dag waar vrijheid ver te zoeken is. Maar deze Woningen dag bepaalt mij bij het feit dat vrijheid eigenlijk altijd vanzelfsprekend voor mij is geweest. Daarom ben ik dankbaar voor een Koningshuis dat symbool staat voor vrijheid en ons daaraan herinnert. Laat anderen dus vooral in het oranje over straat gaan en nippen aan en oranjebittertje. Geweldig, vooral doen! Ik lees de tekst van het Wilhelmus er nog eens op na.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen,
verlaat mij nimmermeer!
Dat ik toch vroom mag blijven,
uw dienaar te aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

Dinsdag 28 april 2020

De regen valt vandaag nog niet met bakken uit de lucht, maar het is bewolkt en het regent tenminste! En het voelt direct ook koud aan, ik heb mijn vest maar weer aangetrokken. In één dag zijn de weilanden helder groen geworden.

Los van het gewone werk heb ik overleg met 'website wizzard' Remkus de Vries (<https://burokreas.nl/>) over aanpassingen aan mijn website. Hij stuurt me een aantal Wordpress thema's die mogelijk passen bij een nieuwe website-look. Ik maak een keuze en hij gaat nu eerst aan de slag met het thema 'Authority' met als basis het Genesis framework. Ik kan deze 'taal' nog net volgen, maar voor de rest moet mijn wizzard het regelen. Ik werk al jaren met Wordpress (website software) en ben blij dat ik terug kan vallen op iemand zoals Remkus. Zijn buro geeft altijd kreas advies en support!

Vandaag krijgen we een bericht van Teake Posthuma, die al jarenlang actief is binnen Nijkleaster. Hij schrijft dat hij erg geniet van de afleveringen op TV over het leven van Marc Chagall (1887-1985). Chagall was een dichter en schilder ineen. Volgens Teake 'een dichter met de vleugels van een schilder'. Hij stuurt ons een van Chagalls uitspraken die als een rode draad door zijn werk en leven loopt. En Teake is Teake: hij heeft het voor ons vertaald naar het Fries. Vanavond, vlak voor de uitzending, bel ik hem met de vraag of hij de Nederlandse tekst van het citaat voor me heeft.

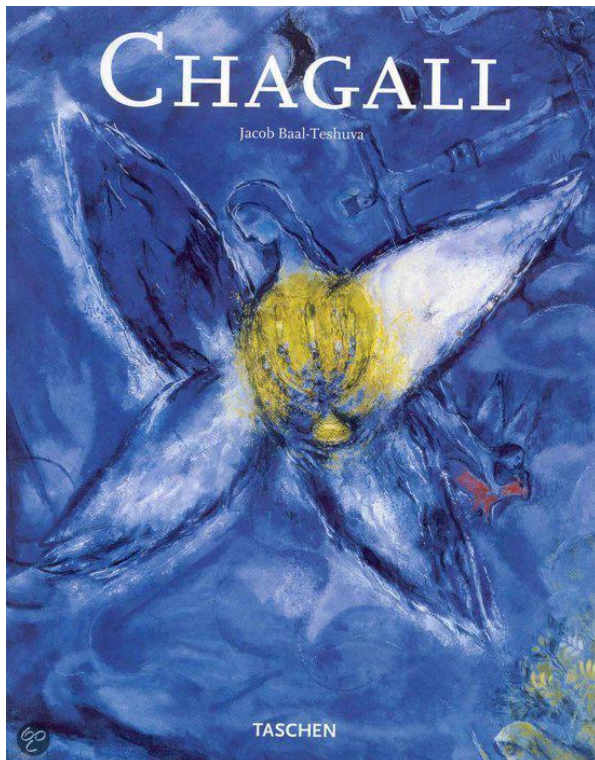
‘Moet dat nu net?’, sputtert hij quasi verontwaardigd tegen. Maar Teake is Teake: een paar minuten later krijg ik de Nederlandse versie van het citaat binnen.

Nettsjinsteande alle swierichheden yn ús wrâld
ha ik de leafde dêr't ik mei opgroeid bin
yn myn binnenste nea opjûn,
krektlikemin as de belofte
dy't yn de leafde foar de minske besletten leit.
Yn ús libben is der,
krekt as op it palet fan de skilder,
mar ien kleur dy't it libben en de keunst sin jout,
de kleur fan de leafde

Ondanks alle moeilijkheden in onze wereld
heb ik de liefde waarmee ik opgegroeid ben
in mijn binnenste nooit opgegeven,
net zomin als de belofte
die in de liefde voor de mens besloten ligt.
In ons leven is er,
net als op het palet van de schilder,
maar één kleur die het leven en de kunst zin geeft,
de kleur van de liefde.

(Citaat uit: Jacob Baal-Teshuva, Chagall)

Dit zijn woorden van Chagall, maar een citaat zegt vaak veel over degene die het citaat aanhaalt. Want de kleur van de liefde tekent namelijk het leven van Teake. Een mens uit een stuk, want Teake is Teake.

Woensdag 29 april 2020

Woensdag, de dag van de kleasterkuier! We plaatsen ook vandaag weer een tekst met een bezinningsvraag op onze website. Collega Saskia Leene heeft voor vandaag een beroemde uitspraak van een woestijnvader (4^e eeuw na Chr.) gebruikt (<https://nijkleaster.frl/bezinning-kleasterkuier-29-april-2020/>).

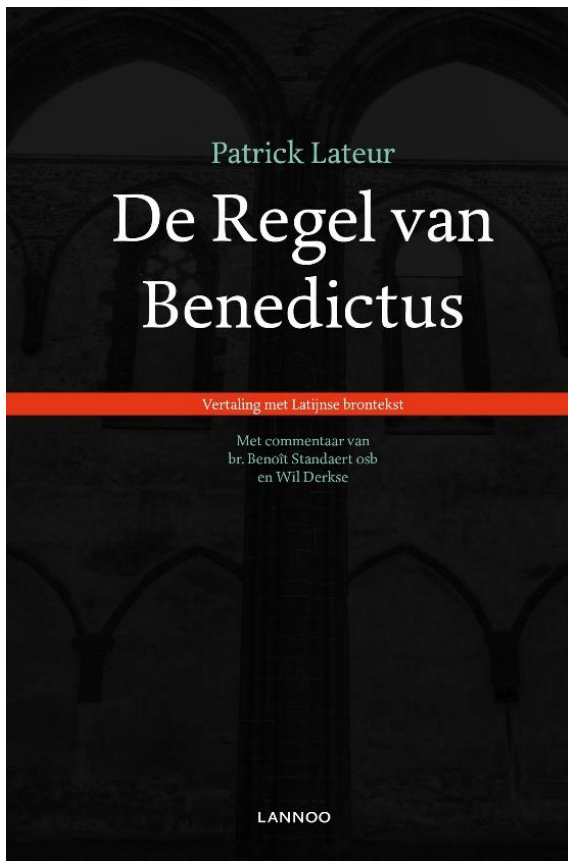
Een broeder kwam bij abt Mozes en vroeg van hem een woord. De grijsaard zei hem: 'Ga terug naar je cel en je cel zal je alles leren.'

Dat is een uitspraak die past bij onze tijd. Saskia vraagt dan ook: 'Wij zitten dan wel niet in een kloostercel, maar zijn meer dan anders gebonden aan huis. Een vraag om over te mijmeren, thuis of als je een luchtje schept: wat leert het vele thuis-zijn jou?'

Dit woord van abt Mozes ligt vast ten grondslag aan de Benedictijnse regel van de 'stabilitas loci', de stabiliteit van de plaats. De oplossing van onze levensvragen ligt niet buiten ons. We hoeven niet mobiel te worden om het elders, buiten ons te zoeken. Hier is het, op deze plek in mijn leven. In onze WC hangt een bordje met deze wijsheid als Friese spreuk: Bloei dêr'tsto plante bist'. Dat bordje heb ik van vrienden gekregen bij mijn bevestiging hier tot pionierpredikant. Stabiliteit heeft voor mij te maken met trouw, volharding en aandachtig leven. Je kunt pas groeien en bloeien als je geworteld bent. Ik ben blij dat ik mijn plek heb gevonden. Hoop hier in mijn 'cel' oud te worden. Bij Nijkleaster in Jorwert.

Donderdag 30 april 2020

Meestal zijn bijeenkomsten en vergaderingen gezellig en vruchtbaar. Soms gaat het moeizaam. Maar gisteravond heb ik een bijzonder lastige bijeenkomst gehad. Gelukkig was het extern en kan ik er niet over schrijven. De regel van Benedictus was mij vandaag tot troost en tot spiegel. In het hoofdstuk over nederigheid staat:

De vierde trede van nederigheid is om ook te gehoorzamen als je iets lastigs wordt opgelegd, of iets wat tegen je belangen indruist of je zelfs onrecht doet, en hierbij welbewust te zwijgen en geduldig te blijven. Je moet dan volhouden, zonder de moed te laten zakken of weg te gaan, want de Schrift zegt: 'Wie volhardt tot het einde, die zal gered worden' (Mt 10,22) en ook: 'Laat uw hart standvastig zijn en verdraag de Heer' (Ps. 26,14).

Het onderdeel 'welbewust zwijgen en geduldig blijven', is me gisteravond niet goed gelukt.

Vrijdag 1 mei 2020

Ik denk dat ik tot de 'rekkelijken' behoor. Dat was ik al op het gebied van geloof en spiritualiteit, maar nu ook qua contacten. Deze dagen vormen een oefening in de 1.5 meter maatschappij. Gisteren had ik afspraken bij mensen thuis. Vandaag ook bij mij in de werkkamer en in de kerk. Steeds op afstand en met een minimaal aantal mensen. Het doet me goed om mensen te zien en te spreken. Wat kan ik als predikant anders dan aandachtig en luisterend beschikbaar te zijn? Natuurlijk wel meer, maar dit behoort tot mijn corebusiness. Tegelijk word ik verdrietig van alle overleg over de (nabije) toekomst. Het lijkt erop dat we geen kerkelijke bijeenkomsten zullen hebben tot na de zomer. Classispredikant Wim Beekman schrijft vandaag in een brief aan predikanten en kerkenraden: 'Inmiddels is duidelijk dat de stop op erediensten en kerkelijke bijeenkomsten in elkaars fysieke nabijheid langer duurt dan ons lief is. Onze landelijke kerk staat in voortdurend contact met de minister. Wij begrijpen dat we voorlopig geen verruiming van de overheidsmaatregelen voor samenkomsten kunnen verwachten.'

1.5 meter naar binnen

Ondertussen merk ik wel dat er tijd vrij komt om na te denken over onderwerpen die gewoonlijk te lang blijven liggen. Er komt nu ruimte om na te denken over beleid. Over allerlei processen binnen Nijkleaster en Westerwert: toekomst, nieuwsbrief, communicatie, digitale werkomgeving, boekhouding en administratie. Dat is positief. De corona-uitdaging is om qua organisatie 1.5 meter naar binnen te kijken!

Maar dat geldt ook voor ons persoonlijk. We krijgen tijd om bij onszelf naar binnen te kijken en na te denken over allerlei processen. De monnik Thomas Merton schreef in *New Seeds of Contemplation*: 'Our minds are like crows. They pick up everything that glitters, no matter how uncomfortable our nests get with all that metal in them.' (Onze geest is als een kraai die alles oppikt wat blinkt, zonder zich erom te bekommeren dat ons nest zeer oncomfortabel wordt met al dat metaal erin). De uitdaging dit voorjaar is om naar binnen te kijken, diep in ons nest te graven.

Op dat gebied wil ik niet tot de rekkelijk behoren!

Zaterdag 2 mei 2020

Vandaag loopt Sietske met een paar mensen de beoogde route van het Nijkleaster Pinkster Paad. Het NPP kan dit jaar jammer genoeg niet doorgaan, maar enkele mensen van de werkgroep hadden al afgesproken om de route een keer uit te proberen. Dat gaat dus wél door.

Henk Kroes heeft mij gevraagd om vanmorgen naar de toekomstige locatie van Nijkleaster, boerderij Westerhûs, toe te gaan om de stand van de vogels te bekijken. We houden sinds enige tijd bij of de goudûle (de kerkuil) nog in of rond Westerhûs verblijft. In de herst en winter hebben we de goudûle een paar keer gespot. In de boerderij zelf vinden we geen vogels. Ook de goudûle is in geen wegen of velden te bekennen. Dat verbaast ons niet, we hebben hem (of haar) dit voorjaar niet meer gezien. Wel vinden we in de schuur de braakballen, maar die zijn oud en droog. Henk wijst mij op een mooie website met informatie over kerkuilen: www.kerkuil.com

We lopen door de greiden (weilanden) rondom Westerhûs. Wat een ruimte, wat een rust, wat een weelde! Een aantal zwanen zit te broeden en tot onze vreugde horen we grutto's en tureluurs. Ik schat dat we zo'n 10 paar grutto's en 5 paar tureluurs aantreffen. Dat zijn er volgens mij meer dan vorig jaar. Een mooie buitendag.

In de namiddag komt Sietske moe maar opgetogen thuis. Ik ga nog even buiten zitten en begin te lezen in een nieuw boek van Frank Dikötter: *Acht dictators uit de twintigste eeuw. De cult van persoonsverheerlijking*. De

zon schijnt en ik val pardoes in slaap. De natuur heeft meer vat op me dan dictators.

